

16. aprill 2013
Ragni Raiste

Põllumajanduslike otsetoetuste võimalused 2014-2020

Põllumajanduslikku tegevust alustavate noorte põllumajandustootjate toetus (*edaspidi noortalunike toetus*)

Igaaastast toetust makstakse füüsilistele isikutele, kes asuvad esimest korda tegutsema põllumajandusliku majapidamise juhina ning kes ei ole ÜPT taotluse esitamise esimesel aastal vanemad kui 40-aastased. Toetust makstakse igal aastal vastavalt taotletud põllumajandusmaa hektaritele kuni liikmesriigi poolt määratud ha suuruseni. Toetuse maksmise periood on maksimaalselt 5 aastat tegevuse alustamisest ning seda perioodi lühendatakse aastate arvu võrra, mis jääb tegevuse alustamise ja taotluse esmakordse esitamise vahele.

Toetuse suurus on 25% võrra kõrgem ÜPT makse hektari kohta või liikmesriik võib kehtestada ühetaolise makse noore põllumajandustootja majapidamise kohta. Toetuse eelarve on kuni 2% riiklikust otsetoetuste ülemmäärast ehk 2 437 400€ 2015 aastal.

Oleme püüdnud välja selgitada võimaliku sihtrühma noortalunike toetuse osas. PRIA andmetel oli 2012. aastal toetuse saajate hulgas füüsilisi isikuid kokku 8985. Nendest olid aastaks 2015 nooremad, kui 38 aastased 903 ja vanemaid, kui 68 aastaseid 3152. Praeguste andmete alusel ei ole meil aga võimalik hinnata tegevuse alustamise aastat. Seega on tõenäoliselt praeguses noorte rühmas juba ka neid, kes ei saa noortaluniku toetust taotlema tulla, kuna on alustanud tegevust varem, kui 2011 a. Samuti on üle 68 aasta vanuste hulgas ka neid, kes ei anna järgmise 7 aasta jooksul oma talu noortele üle.

Noortaluniku toetust on võimalik maksta, kas taotleja kuni esimese 25 või kuni 39 hektari (Eesti keskmine majapidamine) kohta. Alla 40 aastaste ja üle 68 aastaste kasutuses on kokku 37085 ha. Arvestades nii noored kui vanad kokku oleks toetatavaid ha kuni 25 ha-ni 33 143,91 ha ning 39 ha-ni 34 784,75 ha.

Toetuse makse 2015. aastal oleks 14,78 €/ha ehk 25% ÜPT keskmisest maksest hektari kohta ($59,11 \cdot 0,25$). Seega oleks 2015. aastal otsetoetuste hektari makse noortaluniku toetuse taotlejale 1 hektari kohta 112,44 €. Hektari maksesisaldab ÜPT makset 59,11€, rohestamise makset 38,55€ ning noorte makset 14,78€.

Makstes toetust kuni 25 esimese ha eest oleks kogutoetuse (nii nn noored, kui vanad) eelarve kasutus 489 770,9 € ehk 0,4% otsetoetuste riiklikust ülemmäärast. Makstes toetust kuni 39 esimese ha eest oleks kogutoetuse eelarve kasutus 514 017,76€ ehk 0,42% otsetoetuste riiklikust ülemmäärast.

Liikmesriik peab hindama prognoositavat eelarve kasutust ja teatama Komisjonile noorte toetusele planeeritava eelarve protsendi hiljemalt 31. augustiks järgneva aasta kohta. Kui prognoosime taotluste hulka suuremaks jääb antud toetusest raha kasutamata, kui aga prognoosime eelarvet väiksemaks, kui tegelikult taotlusi esitatakse siis vähendab liikmesriik lineaarselt toetuse ühikumäära.

16. aprill 2013

Ragni Raiste

Noortalunike toetus															
			2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020
OT Riiklik ülemmäär	€		110 018 000		121 870 000		133 701 000		145 504 000		157 435 000		169 366 000		169 552 000
	%		100		100		100		100		100		100		100
Vabatahtlik noortalunike toetus	€		2 200 360		2 437 400		2 674 020		2 910 080		3 148 700		3 387 320		3 391 040
Maksimaalne eelarve %	%		2												
ÜPT keskmine makse	€		54,16		59,11		64,74		70,45		76,23		82,01		82,10
Makse ha kohta	€		13,54		14,78		16,18		17,61		19,06		20,50		20,52
			kuni 35-aastased		üle 65-aastased										
Hinnanguline taotlejate arv kuni 25 ha-ni	arv		903,00		3 152,00		903,00		3 152,00						
Toetatavate ha arv 25	ha		6 926,71		26 217,20		6 926,71		26 217,20						
Toetuse kogumakse suurus 25 ha puhul	€				102 356,69		387 414,21								
% eelarvest	%				0,08		0,32								
Hinnanguline taotlejate arv kuni 39 ha-ni	arv		903,00		3 152,00		903,00		3 152,00						
Toetatavate ha arv 39	ha		7 501,87		27 282,88		7 501,87		27 282,88						
Toetuse kogumakse suurus 39 ha puhul	€				110855,89		403161,87								
% eelarvest	%				0,09		0,33								

1975 ja nooremad										1947 ja vanemad									
Taotlejaid ja pind kokku		ÜPT pind kuni 25 ha väiksematel, kui 25 ha		ÜPT kuni 25 ha suurematel kui 25 ha		ÜPT pinda kuni 39 ha väiksematel, kui 39		ÜPT kuni 39 ha suurematel kui 39 ha		Taotlejaid ja pind kokku		ÜPT pind kuni 25 ha väiksematel, kui 25 ha		ÜPT kuni 25 ha suurematel kui 25 ha		ÜPT pinda kuni 39 ha väiksematel, kui 39		ÜPT kuni 39 ha suurematel kui 39 ha	
arv	ha	arv	ha	arv	ha	arv	ha	arv	ha	arv	ha	arv	ha	arv	ha	arv	ha	arv	ha
903	8600,17	842	5 401,71	61	1525	877	6 487,87	26	1014	3152	28485	3021	22917,12	131	3275	3105	25 449,88	47	1833

16. aprill 2013
Ragni Raiste

Lihtsustatud kava väikepõllumajandustootjatele (*edaspidi väiketalunike toetus*).

Väiketalunike toetust saavad taotleda selleks soovi avaldanud põllumajandustootjad, kes taotlevad ÜPT ja kes vastavad otsetoetuste saamise miinimumnõuetele, milleks on vähemalt 100-eurone toetusmakse või 1 hektari toetusõigusliku põllumajandusmaa olemasolu. Väiketalunike toetus asendab kõiki teisi EL eelarvest makstavaid otsetoetusi ning taotleja on vabastatud rohestamise ning nõuetele vastavuse nõuete täitmisest. Toetuse eelarve on kuni 10% otsetoetuste riiklikust ülemmäärast ehk 12 187 000€ 2015 aastal. Toetust makstakse ühe kindlaksmääratud maksena, mis võib olla vahemikus 500 kuni 1000€.

Iga-aastase toetussumma arvutamisel peab liikmesriik valima 3 variandi vahel.

Variant 1: Toetust makstakse kuni 15% riiklikust keskmisest toetussummast põllumajandustootja kohta. Toetussumma arvutamisel jagatakse 2019. aasta otsetoetuste riiklik ülemmäär (169 366 000 €) 2014. aastal ÜPT taotlejate arvuga (16 720) ning seejärel arvutatakse saadud summast 15%. Arvutuslikult saadakse käesoleva variandi toetussumma suuruseks 1519,43€, kuna makse tohib olla kuni 1000 eurot, siis ümmardatakse saadud summa 1000 €. Arvestades, et 1000€ makse puhul olek sihtrühmaks need, kes võiks toetust saada kuni 10 ha suurustele ettevõtetele, siis selliseid on 2012. aasta andmetel 8407 taotlejat toetusõigusliku põllumajandusmaa pindalaga 39 494,06 hektarit. 1000 eurose makse puhul oleks eelarve kasutus 8 407 000 eurot ehk 6,90% kogu eelarvest.

Variant 2: Toetust makstakse 3-kordse riikliku keskmise hektaripõhise toetusmäära alusel. Toetussumma arvutamisel jagatakse 2019 aasta otsetoetuste riiklik ülemmäär (169 366 000) 2014. aastal ÜPT toetusõiguslike ha arvuga (925 625,36 ha) ning saadud summa korrutatakse kolmega. Arvestuslikult saadakse käesoleva variandi toetussumma suuruseks 548,92€. Arvestades, et 548€ suuruse makse puhul oleks sihtühmaks need, kes võiks toetust saada kuni 5 ha suurustele ettevõtetele, siis neid on 2012. aasta andmetel 4865 taotlejat toetusõigusliku põllumajandusmaa pindalaga 13 722,13 hektarit. Eelarve kasutus antud makse puhul oleks 2 670 495,8 eurot ehk 2,19 %.

Variant 3: Toetust makstakse sama palju, kui taotleja saaks 2014. aastal kõiki EL eelarvest makstavaid asjakohaseid otsetoetusi kokku arvestades. Toetussumma arvutamiseks arvutatakse kokku taotlejatele makstavate toetuste kogusumma, mis fikseeritakse ja järgnevatel aastatel või nii kaua, kuni tootja soovib skeemis osaleda makstakse talle fikseeritud toetussummat. Arvestuslikult on põllumajandustootjal võimalik saada 2015 aastal ÜPTd 59,11€/ha, rohestamise toetust 38,55€/ha; noortetalunike toetust 14,78€/ha, kokku summas 112,44€/ha ning arvestades, et toetust maksame kuni 1000€, siis tõenäoliselt soovivad skeemis osaleda vaid need, kelle toetuse suurus jääb nimetatud suuruse sisse. Kuni 1000€ makse saavaid taotlejaid oleks 2015. aastal kokku 7776 ning nendele makstava toetuse suuruseks oleks kokku 3 770 595,57 eurot ehk 3,09% otsetoetuste riiklikust ülemmäärast.

Liikmesriik peab hindama prognoositavat eelarve kasutust ja vähendama ühtsele pindalatoetusele, noorte toetusele ja seotud toetustele mõeldud eelarvet selles osas, mis läheks väiketootjate toetuse makseks. Toetus kokku ei tohi ületada 10% otsetoetuste riiklikust ülemmäärast, kui maksed ületavad 10% riiklikust ülemmäärast tuleb vähendada makstavaid toetuseid lineaarselt.

16. aprill 2013
Ragni Raiste

Väiketalunike toetus		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
OT Riiklik ülemäär	€	110 018 000	121 870 000	133 701 000	145 504 000	157 435 000	169 366 000	169 552 000
	%	100	100	100	100	100	100	100
Vabatahtlik toetus väiketalunikele	€	11 001 800	12 187 000	13 370 100	14 550 400	15 743 500	16 936 600	16 955 200
	%	10						
Toetatavate taotlejate arv (10 ha piiriks)(1000/103,02=9,71=> 10)	arv	8 407	8407					
Nende taotlejate ÜPT ha arv	ha	39 494,06	39 494,06					
Eelarve kasutus 1000 euro makse puhul	€		8407000					
% riiklikust ülemäärast	%		6,90	6,29	5,78	5,34	4,96	4,96
Taotletavate taotlejate arv (548,92)(548,92/103,02=5,32=>5)	arv	4865	4865					
Nende taotlejate ha arva	ha	13 722,13	13722,13					
Eelarve kasutus 548,92 e makse puhul	€		2670495,8					
% riiklikust ülemäärast	%		2,19	2,00	1,84	1,70	1,58	1,58
Toetatavate taotlejate arv (1000 eurot piiriks)(ÜPT+rohestamine+noored=1000)	arv		7776					
Nende taotlejate ha arva	ha		33534,29					
Eelarve kasutus	€		3770595,57					
% riiklikust ülemäärast	%		3,09	2,82	2,59	2,40	2,23	2,22
VALIKUD:								
a) summa, mis ei ületa 15% riiklikust keskmisest toetussummast põllumajandustootja kohta;				10129,55	(2019 OT riiklik ülemäär/kogu ÜPT taotlejate arv)			
				1519,43	(15% OT riiklikust ülemäära ja taotlejate arvu summast)			
				1519,43~1000	kuna maksta tohib ainult kuni 1000 eurot, siis tuleb see ümardada			
b) kuni 3 kordne riiklik keskmine hektaripõhine toetusmäär.				182,97	(2019 OT riiklik ülemäär/maa juurdekasvuga)			
				548,92	(2019 OT ülemäära ja maa juurdekasvu korrutada 3)			
Maa juurdekasv 1,5% kuni 2016	ha	925 625,36						
ÜPT taotlejate arv		16 720,00						
c) otsetoetuste summa		1) 103,02* taotlejate ha=summ (ÜPT54,16; rohestamine 35,32; noored 13,54)						
		2) saadud summast tuleb välja võtta need taotlejad, keel makse on kuni 1000 eurot, 8236 taotlejal pinnaga 37 804,43, 2015 aastal 7776 ja 33 354,29						